

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2) เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ อายุ คณะที่ศึกษา และอาชีพ และ (3) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียนใน ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 68,357 คน จากทั้งหมด 7 คณะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่สุ่มมาจากประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของ Yamane (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคนอื่น ๆ, 2545, หน้า 117) ที่ค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน (ความคลาดเคลื่อนที่ได้จะน้อยกว่าปกติ)

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการเรียนรู้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้วยตัวผู้วิจัยเองโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (checklist) ที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ คณะที่ศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นแบบเลือกตอบ

มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับของ Likert เป็นเกณฑ์ในการวัด โดยให้คะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปผลได้ ดังนี้

1.1 แบบอิสระ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบอิสระอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบอิสระอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ได้แก่ ใช้วิธีการศึกษด้วยตนเอง พิจารณาเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียนที่มีความสำคัญได้ด้วยตนเอง ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ทั่วไป เช่น การเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต ตำรา วารสาร ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ ไม่ชอบกฎเกณฑ์ที่ยู่ยาก หรือการบ้านที่มากเกินไป และชอบลักษณะชั้นเรียนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ได้แก่ สามารถที่จะเรียนรู้เนื้อหาสาระที่สำคัญของรายวิชาเองได้ ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายตามวิธีการของตนเอง โดยไม่ตรวจสอบกับนักศึกษาคนอื่น ๆ ว่าเขาใช้วิธีใด และมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ก่อนที่จะเข้าฟังการบรรยาย

1.2 แบบหลีกเลี่ยง นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ ชอบที่อาจารย์ไม่เรียกให้ตอบคำถาม ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน การเรียนในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย ชอบเลือกที่นั่งหลังห้องเรียนเพื่อที่จะไม่ต้องเผชิญหน้ากับอาจารย์ผู้สอน

และเนื้อหาสาระในรายวิชาที่เรียนไม่จูงใจให้เกิดความอยากเรียน และอยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ รู้สึกยินดีที่ทราบว่า อาจารย์ไม่มาสอนหรืองดสอนบางชั่วโมง

1.3 แบบร่วมมือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะเข้ากันได้กับนักศึกษาคนอื่น ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้ในห้องเรียนดีขึ้น และชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเมื่อเขามีปัญหาในการเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ ได้แก่ ชอบฟังความคิดเห็นของนักศึกษาคนอื่น ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่เสนอให้อภิปรายในห้องเรียน สามารถจะเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้มากกว่าที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำพัง ความคิดของเพื่อนนักศึกษาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น ชอบรายวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายเนื้อหาสาระของวิชาได้ ชอบการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ และเตรียมอ่านหนังสือวิชาที่จะเรียนก่อนเข้าห้องเรียนเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน

1.4 แบบพึ่งพา นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ ได้แก่ จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นถ้ามีอาจารย์หรือเพื่อน ๆ คอยชี้แนะ ชอบให้อาจารย์เน้นเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน อาจารย์เป็นผู้สำคัญที่สุดในการทำให้เกิดการเรียนรู้ ชอบข้อสอบที่ออกตรงตามเนื้อหาในตำรา พยายามอย่างดีที่สุดที่จะทำงานตามที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ การอภิปรายในห้องเรียนช่วยให้มีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น ยอมรับเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่อาจารย์ได้กำหนดขึ้นในรายวิชาที่เรียน และชอบให้อาจารย์สอนเนื้อหาทั้งหมดมากกว่าที่จะไปศึกษาเพิ่มเติมเอง และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ มีความลำบากในการติดตามกิจกรรมเนื้อหาในห้องเรียน

1.5 แบบมีส่วนร่วม นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ ได้รับความรู้มากมายจากการเข้าห้องเรียน การเรียนในห้องเรียนได้รับความรู้อย่างมาก ต้องเข้าห้องเรียนสม่ำเสมอ เนื่องจากจะทำให้ได้รับความรู้เต็มที่ ได้รับความรู้อย่างแท้จริงในรายวิชาที่เข้าเรียน

ชอบแลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปเพื่อเตรียมสอบร่วมกับเพื่อน และเลือกที่จะนั่งในห้องเรียน ในตำแหน่งที่สามารถรับฟัง และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และอยู่ในระดับ ปานกลาง 5 ข้อ ได้แก่ จะทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่างในชั้นเรียน แม้งานนั้นจะ ไม่น่าสนใจ ชอบศึกษาและสรุปเนื้อหาารายวิชาร่วมกับเพื่อน ๆ ชอบที่จะเรียนในชั้นเรียน มากกว่าเรียนด้วยตนเอง ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยกันจัดขึ้นในห้องเรียน และชอบ ให้นักศึกษาคนอื่น ๆ รับประทาน เมื่อทำงานได้ผลดี

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สรุปได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบหลักเลียง แบบร่วมมือ แบบฟังพา และแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบอิสระ มีการปฏิบัติตามแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบหลักเลียง และแบบร่วมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบฟังพา และแบบมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติตามแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่างคณะกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบอิสระ แบบหลักเลียง และแบบร่วมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบฟังพาและแบบมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติตามแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่างอาชีพกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบอิสระ แบบหลักเลียง แบบฟังพา และแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ นักศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ โดยข้อที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรมีกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน บรรยากาศในห้องเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ และมีอากาศถ่ายเทอย่างสะดวก ควรเข้าเรียนในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีมาตรฐานในการศึกษาที่ชัดเจน ทั้งระบบการเรียนการสอน การสอบ และการประเมินผล

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 แบบอิสระ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบอิสระอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใช้วิธีการศึกษด้วยตนเอง พิจารณาเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียนที่มีความสำคัญได้ด้วยตนเอง และศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ทั่วไป เช่น การเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต ตำรา วารสาร ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชา ไม่ได้บังคับการเข้าชั้นเรียน นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีทั้งกลุ่มที่สามารถเข้าเรียนได้ และกลุ่มที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้ โดยนักศึกษาที่ทำงานไปพร้อมกับการเรียน ดังนั้น นักศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีวินัย สามารถควบคุม และจัดระบบการเรียนของตนเองได้ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มักใช้วิธีการซื้อตำรา เอกสารสรุป เพื่อนำไปอ่านและศึกษด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ และมหาวิทยาลัยก็มีการจัดบริการเกี่ยวกับวิดีโอ เทปคำบรรยาย และการบรรยายสดผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้ ซึ่งลักษณะผู้เรียนแบบอิสระนี้ตรงกับแนวคิดของ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2543, หน้า 34-35) ที่กล่าวว่า บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่า และยาวนานกว่า เมื่อเทียบกับคนที่เรียนโดยการเป็นเพียงผู้รับ หรือรอการถ่ายทอดจากครู ในขณะเดียวกัน การนำตนเองเพื่อการเรียนรู้ยังทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับพัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษาที่ล้วนแต่เน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบในการเรียนรู้เอง เช่น หลักสูตร ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการวิชาการ การศึกษาอย่างอิสระ เป็นต้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิ ไทยเกิด (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ

ของผู้เรียนกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้เรียนมีการเรียนรู้แบบอิสระอยู่ในระดับมาก

1.2 แบบหลีกเลี่ยง นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชอบที่อาจารย์ไม่เรียกให้ตอบคำถาม ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน และการเรียนในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่มีการบังคับการเข้าชั้นเรียน นักศึกษาสามารถเข้าเรียนหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่ความสะดวกและความสนใจของนักศึกษา ฉะนั้น นักศึกษาจึงไม่เกิดความรูสึกว่าถูกบังคับให้เข้าชั้นเรียน และเนื่องจากการเข้าชั้นเรียนนั้นเป็นไปโดยความสมัครใจ นักศึกษาที่มาเข้าชั้นเรียนจึงเป็นนักศึกษาที่มีความตั้งใจที่จะเรียน และยินดีที่จะร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน จึงเป็นผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ทิศนา ขแมมณี (2542, หน้า 15) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งกับบุคคล สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางด้านสื่อ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมทางสังคมและอารมณ์ ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติพงษ์ วงศ์ทิพย์ (2545) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนหลักภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมา คือ แบบพึ่งพาแบบร่วมมือ แบบแข่งขัน แบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง ตามลำดับ กล่าวคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีลักษณะการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงอยู่ในลำดับสุดท้าย ซึ่งเทียบเคียงได้กับระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพเห็นด้วยกับรูปแบบการเรียนรู้แบบหลีกเลี่ยงในระดับปานกลาง

1.3 แบบร่วมมือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเรียนรู้ที่จะเข้ากันได้กับนักศึกษาคณะอื่น ๆ

เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้ในห้องเรียนดีขึ้น ขอช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในห้องเรียน เมื่อเขามีปัญหาในการเรียน และชอบฟังความคิดเห็นของนักศึกษาคนอื่น ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่เสนอให้อภิปรายในห้องเรียน อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชา ที่ไม่บังคับการเข้าชั้นเรียน ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีการจัดกิจกรรม มีชมรม มีห้องเรียน ห้องคอมพิวเตอร์บริการแก่นักศึกษาเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยปิดอื่น ๆ แต่สัดส่วนการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาทั้งหมดของมหาวิทยาลัยแล้วยังถือว่านักศึกษานี้เป็นนักศึกษาน้อย ดังนั้น แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงเหมาะกับนักศึกษาเพียงบางส่วน บางรายวิชา และบางคณะเท่านั้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2544, หน้า 40-41) ได้กล่าวไว้ว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกัน ในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ ถักทอความคิด พิชิตปัญหาร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และแนวคิดของ วิทยากร เชียงกุล (2549, หน้า 40-43) ที่กล่าวว่า การเรียน โดยวิธีซักถามและแสดงความเห็น การซักถาม และอภิปรายในห้องเรียนช่วยให้เราเรียนรู้ได้ดีกว่าการนั่งฟังฝ่ายเดียว นักเรียน นักศึกษา ที่ตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองอย่างสม่ำเสมอ จะเรียน ได้เร็วกว่าบุคคลที่เรียนรูดหน้าไปเรื่อย ๆ โดยไม่ได้ตรวจสอบสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว คนที่ศึกษาด้วยตนเอง อาจตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองได้ยากหน่อย การอภิปรายกับเพื่อน ๆ หรือในชั้นเรียน คือ การตรวจสอบตัวเองที่ดีว่าคุณเข้าใจมากพอที่จะอภิปรายให้คนอื่นฟังได้ดีอย่างน้อยแค่ไหน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทร จิตต์สว่าง (2547) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ต่างกัน พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

1.4 แบบฟังพา นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบฟังพาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นถ้ามีอาจารย์หรือเพื่อน ๆ คอยชี้แนะ ชอบให้อาจารย์เน้นเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน และอาจารย์เป็นผู้สำคัญที่สุดในการทำให้เกิดการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าเรียนในชั้นเรียนทุกครั้ง ดังนั้น เมื่อลงทะเบียนเรียนวิชาใด ๆ ก็ตาม ก็จะต้องมีการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับ

รายวิชานั้น ๆ ไม่ว่าจะป็นหัวข้อที่เรียน แนวข้อสอบจากกลุ่มเพื่อน หรือจากอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้มีแนวทางในการเรียนรู้ ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และเตรียมตัวสอบ และบางรายวิชา เช่น กฎหมาย สถิติ คณิตศาสตร์ ฯลฯ เป็นรายวิชาที่ยากต่อการอ่านทำความเข้าใจด้วยตนเอง การมีที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นอาจารย์หรือเพื่อน ย่อมช่วยสร้างความเข้าใจและช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2544, หน้า 40-41) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีโอกาสคิด ทำ สร้างสรรค์ โดยที่ครูช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่อง *ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพเห็นด้วยกับรูปแบบการเรียนรู้แบบฟังพา ในระดับมาก และผลการวิจัยของ สุทธิไทยเกิด (2553) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้เรียนกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้เรียนมีระดับการเรียนรู้แบบฟังพา อยู่ในระดับมาก*

1.5 แบบมีส่วนร่วม นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ได้รับประโยชน์มากจากการเข้าห้องเรียน การเรียนในห้องเรียนได้รับความรู้อย่างมาก ต้องเข้าห้องเรียนสม่ำเสมอเนื่องจากจะทำให้ได้รับความรู้เต็มที่ และได้รับความรู้อย่างแท้จริงในรายวิชาที่เข้าเรียน อาจเนื่องมาจากการเข้าชั้นเรียนนั้น ช่วยให้นักศึกษาทราบรายละเอียดในการเรียนการสอนของกระบวนการวิชานั้น ๆ ได้ศึกษาหัวข้อต่าง ๆ ในกระบวนการอย่างครบถ้วน มีโอกาสในแสดงความคิดเห็นและสอบถามอาจารย์ผู้สอนได้โดยตรงเมื่อเกิดข้อสงสัย อีกทั้งในรายวิชาที่มีกิจกรรมเสริมหรือรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ การเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ เกิดสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองหรือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การเข้าชั้นเรียนยังทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่แท้จริงมากกว่าการอ่านตำรา ซึ่งต้องทำความเข้าใจเอง หรือการอ่านเอกสารสรุปที่วางขายกันทั่วไป ซึ่งไม่สามารถรับรองได้ว่า เป็นความรู้หรือข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยล้วนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีประสบการณ์ในการเรียนการสอน การเข้าชั้นเรียนจะเป็นโอกาสที่นักศึกษาได้รับการถ่ายทอดความรู้

จากอาจารย์โดยตรง ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ทิศนา แจมมณี (2546, หน้า 13) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม (a social process) เนื่องจากบุคคลอยู่ในสังคม ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อตน การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจึงสามารถกระตุ้นการเรียนรู้ และขยายขอบเขตของความรู้ได้ และแนวคิดของ ประเวศ ะสี (2544, หน้า 40-41) ที่กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร ที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ ถกทอความคิด พิชิตปัญหาาร่วมกัน เป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ เช่นเดียวกับแนวคิดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบประสาน 5 แนวคิดหลัก CIPPA Model ของ ทิศนา แจมมณี (2542, หน้า 15) ที่กล่าวว่า ควรให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งกับบุคคล สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางด้านสื่อ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคมและอารมณ์ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เห็นด้วยกับรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในระดับมาก และใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพ มีรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ อายุ คณะที่ศึกษา และอาชีพ สรุปได้ ดังนี้

2.1 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ ได้แก่ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 แบบนี้ เป็นแบบการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสภาพสังคมเป็นหลัก ซึ่งสภาพทางสังคมภายในของมหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น มีลักษณะที่ค่อนข้างหลากหลาย เนื่องจากมีนักศึกษาหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็

นักศึกษาที่มาเพื่อเข้าเรียนเพียงอย่างเดียว นักศึกษาที่มาเรียนและทำกิจกรรมควบคู่กันไปด้วย นักศึกษาที่เรียนไปทำงานไปและพึ่งพาเพื่อนในการเรียน นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มาเรียน โดยไม่นับหน่วยกิต (non-credit) ซึ่งมาเรียนกันเป็นกลุ่ม นักศึกษาต่างสถาบันที่เรียนควบคู่สองสถาบัน และอื่น ๆ อีกทั้งยังมีการจัดตั้งชมรม ชุมน สำหรับนักศึกษาที่มีความสนใจร่วมกัน หรือมีภูมิปัญญาเดียวกัน ดังนั้น นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง หากมีลักษณะทางสังคมคล้ายคลึงกัน มีความสนใจร่วมกัน มีภูมิปัญญาใกล้เคียงกัน หรือมีรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันที่คล้ายคลึงกัน ก็มักจะมีแบบการเรียนรู้ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นไปในแนวทางเดียวกับที่ Dunn and Dunn (1993, pp. 3-4) ได้สรุปแนวคิดที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านสภาพสังคม (sociology) ไว้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ เช่น การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือ การเรียนรู้ที่อยู่ตามลำพัง จับคู่ปรึกษากับเพื่อน อภิปรายกลุ่มเล็ก ๆ ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือการศึกษาด้วยตนเองแบบผู้ใหญ่ และมีความต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ระเบียบแบบแผนที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีรูปแบบการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุรางคณา เลี่ยมเพชรรัตน์ (2543) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีแบบการเรียนรู้วิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

ส่วนแบบอิสระ มีการปฏิบัติตามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้แบบอิสระนั้น นักศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น สนใจ ศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลด้วยตนเอง และสามารถชี้แนะและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งนักศึกษาเพศหญิงและเพศชายอาจมีลักษณะบางประการแตกต่างกัน เป็นต้นว่า ลักษณะนิสัย พฤติกรรมการแสดงออก ทักษะนิสัย ลักษณะความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ ความมั่นใจในตนเอง ความรับผิดชอบ ระดับความสนใจในการเรียนหรือการเข้าร่วมกิจกรรม หรือสถานภาพทางสังคม จึงมีแบบการเรียนรู้แบบอิสระแตกต่างกัน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ประเวศ ะสี (2544, หน้า 40-41) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา

อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกายและจิตใจ และสร้าง โอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประยูตษ์ ไทยธานี (2550) ศึกษาเรื่อง *แบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตามทฤษฎีสมองซีกซ้ายและซีกขวา* พบว่า เมื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยจำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักศึกษา ต่างเพศชอบแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Ford and Chen (2000) ที่ศึกษาเชิงประจักษ์ในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวทางการใช้สื่อ และการเรียนรู้ พบว่า พฤติกรรมการเรียนและศักยภาพของนักศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัย ในเรื่องเพศและปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้ การทบทวนและสรุปบทเรียนด้วยสื่อการสอนที่ทันสมัย แบบการคิด ประสบการณ์เดิม แรงจูงใจ อายุ และแนวทางการจัดการเรียนรู้

2.2 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ ได้แก่ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง และแบบร่วมมือ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี กับมากกว่า 20-25 ปี และอายุ มากกว่า 20-25 ปี กับมากกว่า 25 ปีขึ้นไป มีบุคลิกภาพ ความพร้อม แรงจูงใจในการศึกษา แตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา Non-degree หรือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ซึ่งยังไม่มีความเป็นผู้ใหญ่มากนัก มีลักษณะการพึ่งพาตัวเองน้อยกว่า นักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 20-25 และนักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป แต่ขณะเดียวกัน นักศึกษากลุ่มนี้ก็มีมนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ๆ ก่อนข้างสูง เพราะยังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ที่ติดเพื่อน ชอบทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และยังไม่มีการที่ต้องรับผิดชอบมากนัก ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 20-25 และนักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป ที่เริ่มจะมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ภาระ และมี บุคลิกภาพในการตัดสินใจ และเป็นช่วงวัยที่ก้าวเข้าสู่วัยทำงาน และนักศึกษาที่ทำงานแล้ว ก็สามารถนำประสบการณ์ที่มีมาเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ได้ จึงเป็นผลให้มีความคิดเห็น เกี่ยวกับแบบการเรียนรู้โดยรวม แบบอิสระ และแบบร่วมมือแตกต่างกัน ขณะที่นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี กับมากกว่า 20-25 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ แบบหลีกเลี่ยง แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, หน้า 81-82) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ วุฒิภาวะ (maturity) ความพร้อม (readiness) แรงจูงใจ (motivation) การเสริมแรง (reinforcement) และการถ่ายโยงการเรียนรู้ (transfer of learning) ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่อง *ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ* พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Ford and Chen (2000) ที่ศึกษาเชิงประจักษ์ในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวทางการใช้สื่อ และการเรียนรู้ พบว่า พฤติกรรมการเรียนและศักยภาพของนักศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องอายุและปัจจัยอื่น ๆ ดังนี้ การทบทวนและสรุปบทเรียนด้วยสื่อการสอนที่ทันสมัย แบบการคิด ประสบการณ์เดิม แรงจูงใจ เพศ และแนวทางการจัดการเรียนรู้

ส่วนแบบพึ่งพาและแบบมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติตามแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีอายุต่างกัน หรือกล่าวคือ นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เช่น เพื่อนร่วมชั้น รุ่นพี่ หรืออาจารย์ไม่ต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หรือนักศึกษาที่อายุน้อยจะได้รับการชักชวนจากรุ่นพี่ หรือมีความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการรับน้อง การเข้าชมหรือเข้าชมรมต่าง ๆ และนักศึกษาเหล่านี้ยังมีอยู่ในระหว่างการศึกษาวิชาพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ การเรียนจึงไม่หนักมาก และยังเป็นช่วงที่เพิ่งเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยจึงมักมีการมองหาเพื่อนร่วมเรียน หรือกลุ่มเพื่อนที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาที่อายุน้อยจึงมีแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพาและมีส่วนร่วม ขณะเดียวกัน นักศึกษาที่ค่อนข้างมีอายุหรืออยู่ในวัยทำงาน มักไม่มีเวลาในการเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมของทางมหาวิทยาลัยหรือคณะ ดังนั้น นักศึกษากลุ่มนี้จึงจำเป็นต้องพึ่งพาเพื่อนร่วมชั้นในการรับข้อมูล ข่าวสาร หรือเอกสารประกอบการเรียน และจะต้องติดต่อกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อขอทราบข้อมูลและข้อปฏิบัติในการเรียนและการสอบ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2544, หน้า 40-41) ที่กล่าวว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ ถักทอความคิด พิชิตปัญหาพร้อมกันเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุน

กระบวนการเรียนรู้ และแนวคิดของ วสันต์ อดิศักดิ์ (2552) ที่กล่าวไว้ว่า ภารกิจที่สำคัญของผู้สอน คือ การออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้สอนจะเน้นบทบาทในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน รูปแบบการเรียนการสอนแบบนี้ ได้แก่ การเรียนแบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนกันเอง (cooperative learning) การเรียนการสอนแบบนี้ ได้แก่ การเรียนแบบร่วมมือระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (collaborative learning) เป็นต้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และแบบพึ่งพา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่างคณะกัน มีการปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ ได้แก่ แบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ศึกษาต่างคณะมีลักษณะการเรียนตามหลักสูตรที่แตกต่างกัน อาทิ คณะรัฐศาสตร์นั้น รายวิชาส่วนใหญ่ของหลักสูตร นักศึกษาสามารถศึกษาและทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง ไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียน ในขณะที่รายวิชาในหลักสูตรของคณะเศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และบริหารธุรกิจ มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณค่อนข้างมาก การศึกษาและทำความเข้าใจด้วยตนเองจะค่อนข้างยาก การเข้าชั้นเรียนจึงมีความจำเป็นมากกว่า อีกทั้งบางสาขาวิชายังมีการฝึกงานก่อนจบ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการเข้ามาติดต่อกับทางคณะ อยู่เสมอ และผลการวิจัยครั้งนี้ ยังพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ศึกษาในคณะนิติศาสตร์กับคณะบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจกับคณะรัฐศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจกับเศรษฐศาสตร์ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากแบบการเรียนรู้แบบนี้จึงเหมาะกับรายวิชาที่สามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เช่น รายวิชา ในหลักสูตรของคณะรัฐศาสตร์ บางรายวิชาของหลักสูตรคณะนิติศาสตร์หรือคณะบริหาร-ธุรกิจ เป็นต้น ส่วนรายวิชาที่ยากต่อการศึกษาด้วยตนเอง เช่น รายวิชาเกี่ยวกับการคำนวณ

การตีความ สถิติ ของคณะบริหารธุรกิจ และคณะเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น และนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ศึกษาในคณะนิติศาสตร์กับคณะมนุษยศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจกับคณะมนุษยศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์กับคณะศึกษาศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ แบบหลีกเลี่ยงแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากลักษณะการเรียนการสอน รายวิชาในหลักของแต่ละคณะมีความแตกต่างกัน และลักษณะนิสัยและการแสดงออกของนักศึกษาในแต่ละคณะก็แตกต่างกันด้วย เช่น นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ จะมีการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียนหรือกิจกรรมของคณะและมหาวิทยาลัยมากกว่านักศึกษา คณะนิติศาสตร์ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์บางสาขามีจำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองมากกว่านักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ หรือนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มีรายวิชาที่ต้องบังคับการเข้าชั้นเรียนมากกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ สุมน อมรวิวัฒน์ (2544, หน้า 84) ที่กล่าวว่า หลักสูตร คือ แนวกำหนด ประสพการณ์ทั้งหมดที่มุ่งหมายให้นักเรียนได้รับการศึกษาทั้งในแง่วิจารณ์และพัฒนาทุกด้าน ครอบคลุมถึงการกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีฝึกอบรมเด็กในชั้นเรียน หลักสูตรมีฐานะเป็นมาตรฐานและเป็นพื้นฐานอย่างหนึ่งในการจัดประสพการณ์ให้แก่ นักเรียน ครูจึงสามารถเสริมแต่งให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและท้องถิ่น ได้ กล่าวคือ หลักสูตรแต่ละคณะมีความแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อแบบการเรียนรู้และพฤติกรรม การเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่อง *ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาที่มีคณะที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ การเรียนรู้แบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยของ ประยูทธ ไทยธานี (2550) ศึกษาเรื่อง *แบบการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาตามทฤษฎีสมองซีกซ้ายและซีกขวา พบว่า เมื่อเปรียบเทียบ แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยจำแนกตามคณะ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05**

ส่วนแบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติตามแตกต่างกัน อย่างไรก็ดีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากลักษณะการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกแนวทางและวิธีการในการศึกษา

โดยไม่มี การบังคับ การเข้าชั้นเรียนเช่นมหาวิทยาลัยปิดอื่น ๆ เนื่องจากเล็งเห็นถึงความจำเป็นของนักศึกษาบางกลุ่ม ดังนั้น นักศึกษาแต่ละคณะจึงมีลักษณะการเรียนแบบพึ่งพา ร่วมมือ หรือแบบมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย และมีจำกัดอยู่ในบางสาขาวิชาและบางคณะเท่านั้น ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Dunn and Dunn (1993, pp. 3-4) ที่กล่าวไว้ว่า สภาพสังคม (sociology) เป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อแบบการเรี ยนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีในสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ เช่น การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือ การเรียนรู้ที่อยู่ตามลำพัง จับคู่ปรึกษากับเพื่อน อภิปรายกลุ่มเล็ก ๆ ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ หรือการศึกษาด้วยตนเองแบบผู้ใหญ่ และมีความต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ระเบียบแบบแผนที่ใช้ ในกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ ต้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร น้อยนามบุญ (2546) ศึกษาเรื่อง *ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของ นักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษาภาคค่ำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพที่มีคณะ ที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ และแบบหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05* กล่าวคือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ การเรียนรู้แบบร่วมมือ และแบบพึ่งพา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุรศักดิ์ ยอดหาญ (2546) ศึกษาเรื่อง *รูปแบบการเรียนรู้ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพ ที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีรูปแบบ การเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน*

2.4 นักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่างอาชีพกัน มีการปฏิบัติ ตามแบบการเรียนรู้ทุกแบบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไป ตามสมมติฐาน อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่ประกอบอาชีพหรืออยู่ในวัยทำงานแล้วนั้น จะมีวุฒิภาวะมากกว่านักศึกษาที่ศึกษาเพียงอย่างเดียวหรืออยู่ในช่วงวัยเรียน อีกทั้งยังมี แรงจูงใจในการศึกษาเพื่อเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ปรับเงินเดือน หรือเปลี่ยนอาชีพ ให้ดีกว่าเดิม อีกทั้งยังเป็นผู้ที่สามารถหารายได้มาเกื้อหนุนและส่งเสริมตนเองได้แล้ว คนกลุ่มนี้ จึงมีความรับผิดชอบสูง และมุ่งมั่นที่จะจบการศึกษา แต่ในขณะเดียวกัน คนกลุ่มนี้ก็จะมี ข้อขัดข้องในการศึกษาค้นคว้าคลั่งกัน นั่นคือ ไม่สามารถเข้าเรียนครบทุกคาบ ไม่สะดวก ในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือแม้แต่การให้ความร่วมมือในกิจกรรมหรือการเรียนรู้อย่าง

ก็อาจเป็นไปได้ด้วยความลำบาก ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ เชียรศรี วิวิธสิริ (2541, หน้า 9) ที่ได้อธิบายถึงองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้โดยทั่วไปว่า มีองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้หลายประการ ดังนี้ ระดับสติปัญญา แรงจูงใจ อารมณ์ ความเหนื่อยล้า การเชื่อมโยงในสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว การพัฒนาการตนเองของบุคคล เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, หน้า 81-82) ที่สรุปไว้ว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย วุฒิภาวะ ความพร้อม แรงจูงใจ การเสริมแรง และการถ่ายโอนการเรียนรู้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัชชัย ดวงคำ (2548) ศึกษาเรื่อง การศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของผู้รับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดหนองคาย พบว่า รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ของผู้รับการศึกษาที่ประสบความสำเร็จจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดหนองคาย มีกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ การศึกษาเอกสารหนังสือตำราต่าง ๆ การเรียนรู้จากเพื่อนร่วมสาขาช่าง การเรียนรู้จากครูผู้สอนโดยตรง การฝึกในกิจการหรือการฝึกงาน และการรับงานมาทำ ซึ่งสังเคราะห์เป็นรูปแบบ ดังนี้ คือ รูปแบบการเรียนรู้แบบปรับปรุง รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา และรูปแบบการเรียนรู้แบบอิสระ อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชา ซึ่งนักศึกษาที่มาศึกษามีจำนวนไม่น้อยที่ประกอบอาชีพแล้ว และมาเรียนเพิ่มเติม หรือเรียนไปทำงานไป ซึ่งค่อนข้างแตกต่างจากสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่นักศึกษาจะอยู่ในวัยเรียนเท่านั้น มิใช่กำลังระหว่างวัยทำงานหรืออยู่ในวัยทำงานเลย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำให้ทราบถึงลักษณะการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ นั้น นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาตรี มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมหรือวางแผนเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการทำงานร่วมกัน หรือสร้างเครือข่ายระหว่างกันในการเรียน

2. เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารหรือคณาจารย์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

3. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองต่อแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนของอาจารย์กับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติต่อผู้สอน สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว และด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

ภาคผนวก ก

คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติแบบการเรียนรู้
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตาราง 22

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามเพศ

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. แบบอิสระ (independent style)	3.58	.71	3.42	.69
2. แบบหลีกเลี่ยง (avoidant style)	2.64	.88	2.62	.87
3. แบบร่วมมือ (collaborative style)	3.44	.70	3.37	.70
4. แบบพึ่งพา (dependent style)	3.79	.62	3.83	.54
5. แบบมีส่วนร่วม (participant style)	3.57	.57	3.57	.59

ตาราง 24

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามคณะ
ที่ศึกษา

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	คณะ											
	นิติศาสตร์			บริหารธุรกิจ			มนุษยศาสตร์			ศึกษาศาสตร์		
	\bar{X}	SD	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	SD	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	SD	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	SD	ระดับ การปฏิบัติ
1. แบบอิสระ (independent style)	3.69	.60	มาก	3.09	.88	ปานกลาง	3.49	.71	ปานกลาง	3.46	.64	ปานกลาง
2. แบบหลีกเลี่ยง (avoidant style)	2.43	.71	น้อย	2.55	.94	ปานกลาง	3.14	.90	ปานกลาง	2.22	.79	น้อย
3. แบบร่วมมือ (collaborative style)	3.40	.65	ปานกลาง	3.11	.69	ปานกลาง	3.41	.78	ปานกลาง	3.43	.69	ปานกลาง
4. แบบพึ่งพา (dependent style)	3.91	.54	มาก	3.70	.50	มาก	3.83	.60	มาก	3.84	.56	มาก
5. แบบมีส่วนร่วม (participant style)	3.53	.50	มาก	3.55	.57	มาก	3.62	.61	มาก	3.58	.65	มาก

ตาราง 24 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	คณะ								
	วิทยาศาสตร์		รัฐศาสตร์		เศรษฐศาสตร์				
	\bar{X}	SD	ระดับ	\bar{X}	SD	ระดับ			
			การปฏิบัติ			การปฏิบัติ			
1. แบบอิสระ (independent style)	3.50	.69	มาก	3.77	.48	มาก	3.59	.70	มาก
2. แบบหลีกเลี่ยง (avoidant style)	2.74	.92	ปานกลาง	2.68	.78	ปานกลาง	2.66	.83	ปานกลาง
3. แบบร่วมมือ (collaborative style)	3.51	.73	มาก	3.62	.65	มาก	3.38	.63	ปานกลาง
4. แบบพึ่งพา (dependent style)	3.76	.64	มาก	3.87	.57	มาก	3.71	.66	มาก
5. แบบมีส่วนร่วม (participant style)	3.64	.56	มาก	3.63	.60	มาก	3.43	.55	ปานกลาง

ตาราง 25

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามอาชีพ

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รับราชการ				พนักงานเอกชน				ประกอบธุรกิจส่วนตัว				ไม่ได้ประกอบอาชีพ			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	การปฏิบัติ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	การปฏิบัติ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	การปฏิบัติ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	การปฏิบัติ
1. แบบอิสระ (independent style)	3.75	.62	มาก	การปฏิบัติ	3.63	.76	มาก	การปฏิบัติ	3.49	.66	ปานกลาง	การปฏิบัติ	3.48	.71	ปานกลาง	การปฏิบัติ
2. แบบหลีกเลี่ยง (avoidant style)	2.78	.92	ปานกลาง	การปฏิบัติ	2.71	1.01	ปานกลาง	การปฏิบัติ	2.38	.87	น้อย	การปฏิบัติ	2.63	.85	ปานกลาง	การปฏิบัติ
3. แบบร่วมมือ (collaborative style)	3.56	.70	มาก	การปฏิบัติ	3.64	.72	มาก	การปฏิบัติ	3.40	.75	ปานกลาง	การปฏิบัติ	3.36	.69	ปานกลาง	การปฏิบัติ
4. แบบพึ่งพา (dependent style)	3.82	.60	มาก	การปฏิบัติ	3.76	.69	มาก	การปฏิบัติ	3.66	.60	มาก	การปฏิบัติ	3.82	.56	มาก	การปฏิบัติ
5. แบบมีส่วนร่วม (participant style)	3.56	.62	มาก	การปฏิบัติ	3.70	.66	มาก	การปฏิบัติ	3.48	.68	ปานกลาง	การปฏิบัติ	3.56	.55	มาก	การปฏิบัติ

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง: การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน และผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาให้ข้อมูลและความคิดเห็นที่มีคุณค่ายิ่งต่อการวิจัย ครั้งนี้

นางนันทาพัฒน์ สุริยะวิภาดา

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำชี้แจง: แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ไม่เกิน 20 ปี

20-25 ปี

มากกว่า 25 ปีขึ้นไป

3. คณะที่ศึกษา

คณะนิติศาสตร์

คณะบริหารธุรกิจ

คณะมนุษยศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

คณะเศรษฐศาสตร์

4. อาชีพ

รับราชการ

พนักงานเอกชน

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

ไม่ได้ประกอบอาชีพ

ตอนที่ 2: แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำชี้แจง: ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้ายข้อความที่ตรงกับความรู้สึกและความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	แบบการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1.	ท่านใช้วิธีการศึกษาด้วยตนเอง						A1....
2.	ท่านพิจารณาเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียนที่มีความสำคัญได้ด้วยตนเอง						A2....
3.	ท่านสามารถที่จะเรียนรู้เนื้อหาสาระที่สำคัญของรายวิชาเองได้						A3....
4.	ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ก่อนที่จะเข้าฟังการบรรยาย						A4....
5.	ท่านชอบลักษณะชั้นเรียนที่มีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอิสระ						A5....
6.	ท่านชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายตามวิธีการของตนเอง โดยไม่ตรวจสอบกับนักศึกษาคนอื่น ๆ ว่าเขาใช้วิธีใด						A6....
7.	ท่านศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ทั่วไป เช่น การเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต ตำรา วารสาร ฯลฯ อย่างสม่ำเสมอ						A7....

ข้อ	แบบการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
8.	ท่านไม่ชอบกฎเกณฑ์ที่ยุ่งยาก หรือการบ้าน ที่มากเกินไป						A8....
9.	การเรียนในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย						B1....
10.	ท่านไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน						B2....
11.	เนื้อหาสาระในรายวิชาที่เรียนไม่จูงใจให้ท่าน เกิดความอยากเรียน						B3....
12.	ท่านชอบเลือกที่นั่งหลังห้องเรียน เพื่อที่จะไม่ต้องเผชิญหน้ากับอาจารย์ผู้สอน						B4....
13.	ท่านชอบที่อาจารย์ไม่เรียกให้ท่านตอบคำถาม						B5....
14.	ท่านรู้สึกยินดีที่ทราบว่า อาจารย์ไม่มาสอน หรือคสอนบางชั่วโมง						B6....
15.	ความคิดของเพื่อนนักศึกษาช่วยให้ท่านเข้าใจ เนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น						C1....
16.	การเรียนรู้ที่จะเข้ากันได้กับนักศึกษาคนอื่น ๆ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้ในห้องเรียน ดีขึ้น						C2....
17.	ท่านสามารถจะเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้อื่น ได้มากกว่าที่จะเรียนรู้ ด้วยตนเองตามลำพัง						C3....
18.	ท่านชอบการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ						C4....
19.	ท่านเตรียมอ่านหนังสือวิชาที่จะเรียนก่อนเข้า ห้องเรียนเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน						C5....
20.	ท่านชอบฟังความคิดเห็นของนักศึกษา คนอื่น ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่เสนอให้อภิปราย ในห้องเรียน						C6....

ข้อ	แบบการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
21.	ท่านชอบช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในห้องเรียนเมื่อเขามีปัญหาในการเรียน						C7....
22.	ท่านชอบรายวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาอภิปรายเนื้อหาสาระของวิชาได้						C8....
23.	ท่านยอมรับเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่อาจารย์ได้กำหนดขึ้นในรายวิชาที่เรียน						D1....
24.	ท่านมีความลำบากในการติดตามกิจกรรมเนื้อหาในห้องเรียน						D2....
25.	ท่านชอบข้อสอบที่ออกตรงตามเนื้อหาในตำรา						D3....
26.	ท่านจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นถ้ามีอาจารย์หรือเพื่อน ๆ คอยชี้แนะ						D4....
27.	อาจารย์เป็นผู้สำคัญที่สุดในการทำให้ท่านเกิดการเรียนรู้						D5....
28.	ท่านพยายามอย่างดีที่สุดที่จะทำงานตามที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ						D6....
29.	การอภิปรายในห้องเรียนช่วยให้ท่านมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น						D7....
30.	ท่านชอบให้อาจารย์สอนเนื้อหาทั้งหมดมากกว่าที่จะไปศึกษาเพิ่มเติมเอง						D8....
31.	ท่านชอบให้อาจารย์เน้นเนื้อหาวิชาที่ต้องเรียน						D9....

ข้อ	แบบการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
32.	ท่านชอบให้นักศึกษาคนอื่น ๆ รับประทาน เมื่อท่านทำงานได้ผลดี						E1....
33.	ท่านชอบที่จะเรียนในชั้นเรียนมากกว่าเรียน ด้วยตนเอง						E2....
34.	ท่านชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยกัน จัดขึ้นในห้องเรียน						E3....
35.	ท่านเลือกที่จะนั่งในห้องเรียนในตำแหน่ง ที่สามารถรับฟังและมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น						E4....
36.	ท่านจะทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่างใน ชั้นเรียน แม้งานนั้นจะไม่น่าสนใจ						E5....
37.	การเรียนในห้องเรียนได้รับความรู้อย่างมาก						E6....
38.	ท่านต้องเข้าห้องเรียนสม่ำเสมอ เนื่องจาก จะทำให้ได้รับความรู้อย่างเต็มที่						E7....
39.	ท่านได้รับประโยชน์มากจากการเข้าห้องเรียน						E8....
40.	ท่านได้รับความรู้อย่างแท้จริงในรายวิชา ที่เข้าเรียน						E9....
41.	ท่านชอบศึกษาและสรุปเนื้อหารายวิชาร่วมกับ เพื่อน ๆ						E10....
42.	ท่านชอบแลกเปลี่ยนความรู้และสรุป เพื่อเตรียมสอบร่วมกับเพื่อน						E11....

ตอนที่ 3: นักศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย-
รามคำแหงอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม